

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

ANNA KELBERGA

**NEMONOGĀMU INDIVĪDU MOTIVĀCIJA IESAISTĪTIES
SEKSUĀLĀS ATTIECĪBĀS**

PROMOCIJAS DARBA KĀ RAKSTU KOPAS KOPSAVILKUMS

Doktora grāda iegūšanai psiholoģijas nozarē

Apakšnozare: Klīniskā psiholoģija

Rīga, 2024

Promocijas darbs izstrādāts

Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Psiholoģijas katedrā laika posmā no 2021. gada līdz 2024. gadam.

Darbs sastāv no ievada, 4 nodaļām un literatūras saraksta.

Darba forma: Publikāciju kopa psiholoģijas, klīniskās psiholoģijas nozarē.

Darba zinātniskā vadītāja : prof. Baiba Martinsone, Latvijas Universitāte

Darba recenzenti:

1. profesors Ģirts Dimdiņš, Latvijas Universitāte,
2. asociētais profesors Aleksejs Ruža, Daugavpils Universitāte,
3. asociētā profesore Valeria Cavioni, University of Foggia (Itālija).

Promocijas darbs aizstāvēšana notiks 2024. gada 27. jūnijā Latvijas Universitātes Psiholoģijas nozares promocijas padomes atklātā sēdē.

Ar promocijas darbu var iepazīties Latvijas Universitātes Bibliotēkā Rīgā, Kalpaka bulvārī 4.

Promocijas darbu doktora grāda iegūšanai psiholoģijas nozarē Latvijas Universitātes Psiholoģijas nozares promocijas padome pieņēma 2024. gada 10. maijā.

Promocijas padomes priekšsēdētājs/-a _____ / vārds, uzvārds/
(paraksts)

Promocijas padomes sekretārs/-e _____ / vārds, uzvārds/
(paraksts)

© Latvijas Universitāte, 2024

© Anna Kelberga, 2024

Zinātnisko rakstu saraksts

Šajā kopsavilkumā iekļautie zinātniskie raksti ir publicēti žurnālā “Frontiers in Psychology”:
<https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=21100216571&tip=sid&clean=0>

1. Kelberga (Kelberg) A and Martinsone B (2023) Motivation of sex workers who provide camming services to engage in sex with their real-life and virtual partners. *Front. Psychol.* 14:1173902. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1173902
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2023.1173902/full>
2. Kelberga (Kelberg) A and Martinsone B (2022) Motivation of non-monogamous adults to engage in sex with their different partners. *Front. Psychol.* 13:961949. doi: 10.3389/fpsyg.2022.961949
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2022.961949/full>
3. Kelberga A and Martinsone B (2021) Differences in Motivation to Engage in Sexual Activity Between People in Monogamous and Non-monogamous Committed Relationships. *Front. Psychol.* 12:753460. doi: 10.3389/fpsyg.2021.753460
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.753460/full>

Konferences prezentācijas

Pētījuma rezultāti tika prezentēti šādās konferencēs:

1. Seksualitātes zinātniskās izpētes biedrība (SSSS), 2022. gada 3.-6. novembris, Vankūvera, Kanāda, mutiska prezentācija, “Motivation of non-monogamous adults to engage in sex with their different partners”, Anna Kelberga (Kelberg), Baiba Martinsone
2. 32. Starptautiskais psiholoģijas kongress (ICP+), 2021. gada 22.-24. oktobris, Prāga, Čehija, stenda referāts “Reasons to engage in sex among monogamous and non-monogamous respondents in committed relationships”, Anna Kelberga (Kelberg), Baiba Martinsone

Saturs

Ievads	5
Teorētiskais pamatojums	6
Seksuālā motivācija	6
Attiecību veidi	7
Partneru statuss	8
Seksuālo pakalpojumu sniegšana	9
Pētījuma mērķi	10
Empīriskie pētījumi	11
1. pētījums: Motivācijas iesaistīties seksuālās aktivitātēs atšķirības starp cilvēkiem, kas atrodas monogāmās un nemonogāmās saistošās attiecībās.	11
2. pētījums: Nemonogāmu pieaugušo motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās ar dažādiem partneriem	13
3. pētījums: Seksuālo pakalpojumu sniedzēju, kas sniedz tiešraides straumēšanas pakalpojumus, motivācija iesaistīties seksuālos sakaros ar saviem reālajiem un virtuālajiem partneriem.	17
Vispārīga diskusija	21
Galvenie secinājumi	21
Turpmākie pētījumi un ierobežojumi	23
Pētījumu zinātniskais ieguldījums	25
Literatūras saraksts	26

Ievads

Seksuālā motivācija ir sarežģīts fenomens, ko ietekmē dažādas vajadzības saistību, sociālo un ekonomisko ieguvumu maksimālai palielināšanai, kas sniedzas tālāk par tādiem acīmredzamiem faktoriem kā baudas gūšana, uzbudinājums un pēcnācēju radīšana. Mestone un Buss (2007) ir veikuši plašu pētījumu, kurā atklāja seksuālo aktivitāšu motīvu spektru. Tie cita starpā ir stresa mazināšana, nebijušas pieredzes gūšana un fantāziju piepildīšana, resursu iegūšana no partneriem, sociālā statusa un pašapziņas uzlabošana un pat motivācija, kas saistīta ar atbilstības meklējumiem greizsirdības vai aizvainojuma dēļ un vēlmi neļaut partneriem iesaistīties seksuālās darbībās ar citiem.

Lai gan iepriekšējos pētījumos ir pētīta motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās dažādās demogrāfiskajās grupās, piemēram, vecāka gadagājuma pieaugušie (Wyverkens et al., 2018) un koledžas studenti (Meston & Buss, 2007), homoseksuālas, biseksuālas, transseksuālas un par savu seksualitāti nepārlicinātas sievietes (Wood et al., 2014), sievietes gadījuma un nopietnās attiecībās (Armstrong & Reissing, 2015), šis pētījums paplašina iepriekšējo pētījumu kopumu, pētot seksuālo motivāciju nemonogāmās populācijas vidū, ko pārstāv nekonsensuālās nemonogāmās attiecībās esoši indivīdi, konsensuālās nemonogāmās attiecībās esoši indivīdi un seksuālo pakalpojumu sniedzēji. Šis pētījums paplašina to iemeslu sarakstu, kas iepriekš netika identificēti, un liecina, ka seksuālā motivācija nav statistiska iezīme, bet gan atkarīga no attiecību konteksta. Tas liecina, ka motivācija nodarboties ar seksu var atšķirties atkarībā no tādiem faktoriem kā attiecību veids un partneru statuss.

Teorētiskais pamatojums

Seksuālā motivācija

Pēdējos gados ievērojami pieaugusi zinātniskā interese par cilvēka seksuālo motivāciju. Astoņdesmitajos un deviņdesmitajos gados veiktajos agrīnajos pētījumos lielākoties tika aplūkoti tādi galvenie iemesli seksuālai aktivitātei kā pēcnācēju radīšana, baudas gūšana un stresa mazināšana, bet vēlāk pētījumi tika paplašināti, aplūkojot, kā seksuālā motivācija mainās atkarībā no attiecību dinamikas un ilguma (Buss & Schmitt, 1993; Greiling & Buss, 2000; Hill & Preston, 1996; Leigh, 1989; Symons, 1979). Pēdējā desmitgadē veiktie pētījumi pievērsušies tādām īpatnībām kā dzimums, seksuālā orientācija, vecums un nodošanās, tādējādi paplašinot mūsu izpratni par seksuālo motivāciju (Armstrong & Reissing, 2015; Kelberg & Martinsone, 2021; Meston & Buss, 2007; Wood et al., 2014; Wyverkens et al., 2018).

Partneru maiņas teorija (Buss et al., 2016) un stratēģiskā plurālisma teorija (Gangestad & Simpson, 2000) piedāvā fundamentālus pamatprincipus, lai izprastu seksuālo uzvedību un to, kāpēc cilvēki tiecas iesaistīties seksuālās attiecībās. Stratēģiskais plurālisms, ko dēvē arī par dubultās pārdošanās stratēģiju, pēta cilvēku reproduktīvās uzvedības evolucionāro raksturu. Tas ierosina, ka indivīdi pielāgo pārdošanās stratēģijas atkarībā no apstākļiem, koncentrējoties uz īstermiņa attiecībām vai sevi ieguldot ilgtermiņa partnerattiecībās, lai nodrošinātu pēcnācēju aprūpi. Līdzīgi arī partneru maiņas teorija paredz, ka evolūcijas spiediens liek indivīdiem apsvērt alternatīvus partnerus, saglabājot rezerves attiecības esošo attiecību grūtību gadījumā (Buss et al., 2016; Gangestad & Simpson, 2000).

Lai gan šīs teorijas rada izpratni par seksuālo motivāciju monogāmās attiecībās, tās nespēj pilnībā izskaidrot seksuālo motivāciju nemonogāmās attiecībās. Nemonogāmi indivīdi bieži tiecas pēc seksuālām attiecībām bez mērķa nomainīt partnerus reproduktīvu panākumu gūšanai. Turklāt šobrīd visplašākais seksuālo motīvu saraksts, ko izstrādājuši Mestone un Buss (2017), iespējams, arī pilnībā neaptver visu to iemeslu spektru, kas mudina nemonogāmus indivīdus iesaistīties seksuālās attiecībās. Līdz ar to pastāv plaša izpratnē par motīviem, kas rosina nemonogāmus cilvēkus iesaistīties seksuālās attiecībās ar vairākiem partneriem.

Lai izprastu seksuālo motivāciju nemonogāmu attiecību kontekstā, ir svarīgi izpētīt dažādus attiecību veidus un partneru lomas. Cenšoties padziļināti izprast seksuālo motivāciju nemonogāmijas kontekstā, ir svarīgi iekļaut visu nemonogāmo izpausmju spektru. Nemonogāmas attiecības aptver dažādas formas, tostarp ne tikai konsensuālas un nekonsensuālas nemonogāmas attiecības, kurās parasti iesaistīts salīdzinoši neliels partneru skaits (Cox et al., 2020), bet arī seksuālu pakalpojumu sniegšanu, kas ir nemonogāmijas izpausme (Brewer et al., 2000). Šie aspekti sīkāk aplūkoti tālāk tekstā.

Seksuālo attiecību veidi

Cilvēku seksuālā dinamika ir sarežģīta, un monogāmas vai nemonogāmas attiecības kalpo konkrētiem mērķiem, lai gūtu sociālu, ekonomisku un saistību labumu (Buss et al., 2017; Wood et al., 2018). Mēģinājumi stingri klasificēt šos attiecību veidus pārāk vienkāršo realitāti. Individuālās attiecības ir daudzšķautņainas, niansētas un mainīgas, un tās var pāriet no vienas formas uz citu, kā arī dažādi attiecību veidi var pārklāties (Richards & Barker, 2013). Šī iemesla dēļ turpmāk aprakstītā attiecību veidu taksonomija jāuzskata tikai par vispārēju tendenci.

Monogāmija. Monogāmiju definē vienošanās, kas liedz romantiskas vai seksuālas attiecības ar citiem cilvēkiem (Richards & Barker, 2013). Fišere (2011) raksturo pāru saikni kā cilvēku vidū plaši izplatītu parādību. Neraugoties uz to, ka laulību skaits pasaulē samazinās, ievērojama daļa mūsdienu amerikāņu (aptuveni 85-90%) joprojām pauž nodomu precēties (Cherlin, 2009). Laulību skaita rādītāji Eiropā ir ļoti līdzīgi, jo īpaši ņemot vērā neregistrētu kopdzīvi, kas līdzinās laulāto attiecībām (Eurostat, 2015). Monogāmija ietver monogāmas attiecības visa mūža garumā un sērijveida monogāmas attiecības, kas atšķiras atkarībā no tā, vai indivīdam ir vienas attiecības visa mūža garumā vai arī vairākas nevienlaicīgas partnerattiecības laika gaitā (Fisher, 2011; Pinkertodon & Abramson, 1993).

Nemonogāmija. Nemonogāmas attiecības raksturo partnera/partneru seksuālā neekskluzivitāte, par ko atkarībā no nemonogāmijas apakšgrupas var pastāvēt skaidra vienošanās vai arī tas var notikt slepeni. Nemonogāmas attiecības ir pastāvējušas visā cilvēces vēsturē un izpaužas dažādi atšķirīgās kultūrās, ieskaitot tādas attiecību veidus kā sērijveida monogāmija, daļēji monogāmas attiecības, poligīnija, poliandrija, poligīnandrija, nekonsensuāla nemonogāmija un konsensuāla nemonogāmija (Mogilski et al., 2017; Ryan & Jetha, 2010; Zimmerman, 2012). Tādi jēdzieni kā "attiecību anarhija" un "nugāmija" vēl vairāk apšaubā tradicionālos uzskatus (Ferrer, 2018; Nordgren, 2012) un liecina par to, ka iepriekš minētās kategorijas nav izsmeļošas un var pilnībā neatspoguļot seksuālo attiecību veidu sarežģītību (Matsick et al., 2014). Turklāt monogāmiju un nemonogāmiju nevajadzētu uztvert kā bināros pretstatus, bet gan kā nenodalāmas vienības, kurās attiecības raksturo dažādas atklātības pakāpes, dimensijas un līmeņi (Ferrer, 2018; Nelson, 2013; Parsons et al., 2013).

Šajā pētījumā nekonsensuālas nemonogāmas attiecības tiek uzskatītas par attiecībām, kurās viens vai vairāki partneri iesaistās slepenās ekstradidaktīvās seksuālās aktivitātēs bez partnera piekrišanas (Rubel and Bogaert, 2015). Šo slepeno darbību izplatības novērtēšana ir sarežģīta, jo sabiedrībā valda stigma un pētnieku vidū pastāv metodoloģiskas atšķirības. Daži autori definē nekonsensuālus nemonogāmus seksuālos sakarus kā darbību spektru, sākot no ārpusdiādes seksuālām attiecībām vai emocionālām tikšanās reizēm un beidzot ar dažādu uzvedību, piemēram, flirtu vai pornogrāfijas patēriņu (Vowels et al., 2022). Definējot attiecību veidu ar tik plašu darbību kopumu, zinātniskajā literatūrā ir atrodamas dažādas neuzticības izplatības aplēses, kas svārstās no 26% līdz 76% (Conley et al., 2013; Brandon, 2011; Emmers-Sommer et al., 2010; Thompson un O'Sullivan, 2016; Zimmerman, 2012).

Pretēji nekonsensuālām nemonogāmām attiecībām, konsensuālas nemonogāmās (KNM) attiecības nepārprotami pieļauj ekstradidaktīvas seksuālas vai romantiskas attiecības (Burleigh et al., 2017; Conley et al., 2013) un svārstās no īsām seksuālām tikšanās reizēm līdz ilgtermiņa emocionāli saistītām attiecībām (Barker & Langdrige, 2010). Tiek lēsts, ka aptuveni 2,5% kanādiešu, 3% norvēģu un 5% amerikāņu ir iesaistīti attiecībās ar KNM dinamiku, un aptuveni ceturtdaļa attiecīgo valstu iedzīvotāju ir iesaistījušies KNM vismaz vienu reizi dzīvē (Fairbrother et al., 2019; Rubel & Burleigh, 2020); Rubin et al., 2014; Træen & Thuen, 2022).

Visizplatītākās un pētītākās KNM attiecības ir atvērtās attiecības, poliamorija un svingerisms (Richards & Barker, 2013; Rubel & Bogaert, 2015). Svingeru pāri iesaistās seksuālās aktivitātēs ar citiem partneriem parasti kopā un galvenokārt sabiedriskā vidē, piemēram, ballītēs vai seksa klubos, savukārt poliamori noskaņoti indivīdi, iesaistoties seksuālās attiecībās ar citiem partneriem, priekšroku dod emocionālai saiknei (Grunt-Mejer & Cambell, 2016; Matsick et al., 2014). Atvērtas attiecības atšķiras ar to, ka abi partneri (vai viens no partneriem) tiecas pēc atsevišķiem seksuāliem sakariem, atšķirībā no svingeriem, kuri iesaistās ekstradidaktīvos seksuālos sakaros ar klātesošajiem partneriem, un poliamoriem indivīdiem, kuri parasti priekšroku dod emocionālai saiknei ar partneriem (Matsick et al., 2014).

Partneru statuss

Visbiežāk sastopamais nemonogāmu attiecību veids ir tāds, kurā indivīdam ir saistības ar diviem vai vairākiem partneriem. Lai gan attiecību struktūra kā tāda iezīmē nemonogāmo attiecību organizāciju un slepenības vai atklātības pakāpi attiecībās ar visiem iesaistītajiem seksuālajiem partneriem, turpmākas diskusijas fokusējas uz partneru subjektīvo statusu vienam attiecībā pret otru. Divi dominējošie attiecību paveidi ir vairāku primāro partneru modelis (zināms arī kā nehierarhiskais modelis vai vienlīdzīgu partneru modelis) un primārais/sekundārais (hierarhiskais) modelis (Labriola, 2010).

Parasti tiek praktizēts primārais/sekundārais modelis, kurā partneriem primārajās attiecībās ir augstāks statuss salīdzinājumā ar citiem. Viņi mēdz dalīt finanses un sadzīvi, savukārt sekundārajiem partneriem tiek veltīts mazāk laika un uzmanības (Balzarini et al., 2017; Labriola, 2010). Daži pāri sekundāro partneri izmanto gadījuma rakstura attiecībām, bet citi praktizē neatkarīgas attiecības ar sekundārajiem partneriem (Labriola, 2010).

Savukārt vairāku primāro partneru modelī visi partneri tiek uzskatīti par vienlīdzīgiem, un katrs no viņiem nosaka savas vajadzības, piemēram, laiku, seksuālo aktivitāti, uzmanību, sadzīves apstākļus, nodošanos un finanses (Labriola, 2010). Šis modelis var izpausties arī tā, ka pastāvīgās attiecībās neesošs indivīds iesaistās vairākās attiecībās, ko dēvē par vairāku neprimāru attiecību modeli.

Statusa piešķiršana - hierarhisks vai vienlīdzīgs - ir iesaistīto personu ziņā. Partneri var vienoties, ka viens otram ir primāri, savstarpēji primāri vai asimetriski primāri, kad viens partneris uzskata otru par primāru, nesāņemot tādu pašu attieksmi pretim.

Seksuālo pakalpojumu sniegšana

Seksuālo pakalpojumu sniedzējs ir persona, kas piedāvā seksuālos pakalpojumus apmaiņā pret samaksu vai mantiskām vērtībām. Pastāv vairāk nekā 25 seksuālo pakalpojumu kategorijas, tostarp eskorta pakalpojumi, ielu prostitūcija, klēpja dejas un virtuālais sekss (Harcourt & Donovan, 2005). Šie pakalpojumi var būt galvenais vai papildu ienākumu avots, un daži apmaiņā pret tiem saņem dāvanas vai apmaksātus ceļošanas izdevumus (Harcourt & Donovan, 2005). Izplatības novērtēšana ir sarežģīta, taču pētījumi liecina, ka no 0,4% līdz 7,4% sieviešu ir iesaistītas seksuālo pakalpojumu sniegšanā (Vandepitte et al., 2006). Pakalpojumu klāsts ietver gan tiešu dzimumorgānu kontaktu, gan ar dzimumorgāniem nesaistītas darbības, piemēram, klēpja dejas, kuru apmaksā notiek dažādos veidos, tostarp skaidrā naudā, dāvinot ceļojumus vai dāvanas, ko var pārvērst naudā (Harcourt & Donovan, 2005).

Šis pētījums attiecas uz konsensuālu seksuālo pakalpojumu sniegšanu pieaugušo starpā, neņemot vērā pretlikumīgas un nekonsensuālas darbības, piemēram, piespiedu seksu vai cilvēku tirdzniecību, un saskaņā ar citiem šīs jomas teorētiķiem “seksuālo pakalpojumu sniegšana” nozīmē ekonomiski motivētu darbu, kura pamatā ir seksuāls elements (Bruckert et al., 2013; McMillan et al., 2018; Vuolajärvi, 2022).

Seksuāla rakstura tiešraides straumēšana (*camming, live streaming* - ang.) ir seksuālo pakalpojumu veids, kas ietver seksuāla rakstura digitālus priekšnesumus tiešraidē, apvienojot saziņu video, audio un teksta veidā. Tās veido aptuveni 20% no pornogrāfijas nozares un ir visstraujāk augošais tās segments (Patella-Rey, 2021). Atšķirībā no iepriekš uzņemtas pornogrāfijas video tiešraidēs notiek reāllaika mijiedarbība starp izpildītājiem un skatītājiem (Falardeau, 2019; Henderson, 2011). Izpildītāji, ko dēvē par tērzēšanas moderatoriem, izpildītājiem vai modeļiem, brīvprātīgi piedāvā savus pakalpojumus un var iekasēt maksu par katru straumēšanas minūti vai par priekšnesumu (Falardeau, 2019).

Tiešsaistes seksuālo pakalpojumu sniedzēju kopiena ir daudzveidīga: to pārsvarā pārstāv sievietes, bet tāpat ir arī vīrieši, nebināras personas, transseksuāli un indivīdi ar mainīgu dzimumu (Sanders et al., 2018), turklāt daudzi seksuālo pakalpojumu sniedzēji apvieno seksuālo pakalpojumu sniegšanu tiešsaistē ar citiem seksuālo pakalpojumu sniegšanas veidiem (Sanders et al., 2018). Seksuāla rakstura tiešraides straumēšana ir iecienīts seksuālo pakalpojumu sniegšanas veids, jo tas šķietami piedāvā drošību, autonomiju un samazinātu sevis apzināšanos tiešsaistē (Jones, 2020), kā arī daudziem šis seksuālo pakalpojumu sniegšanas veids piedāvā elastību, neatkarību un kontroli pār darba vidi, bet prasa laiku mārketinga aktivitātēm un emocionālu iesaisti saskarsmē ar klientiem (Sanders et al., 2020), taču viņi tāpat nav pasargāti no uzmākšanās un vardarbības (Jones, 2015; Sanders et al., 2018).

Pētījuma mērķi

Lai gan pēdējā desmitgadē strauji audzis pētījumu par seksuālo motivāciju skaits, tie galvenokārt koncentrējas uz monogāmiem indivīdiem. Šajā pētījumā savukārt tiek pētīta nemonogāmo personu seksuālā motivācija. Iepriekšējie pētījumi liecina, ka seksuālo motivāciju ietekmē dažādi individuālie faktori (piemēram, dzimums, vecums) un partnerattiecību dinamika (piemēram, īslaicīgas vai ilgstošas attiecības). Tas liecina, ka seksuālā motivācija ir ne tikai individuāla iezīme, bet to nosaka arī attiecību konteksts.

Pētījumā tiek izvirzītas šādas hipotēzes:

1. Busa un kolēģu (2016) izstrādātā partneru maiņas teorija liecina, ka cilvēki iesaistās ārpusdiādes seksuālās attiecībās, lai nodibinātu rezerves attiecības. Līdz ar to tiek izvirzīta hipotēze, ka nemonogāmiem cilvēkiem var būt mazāka motivācija seksuālām aktivitātēm ar primārajiem partneriem. Tas saskan ar teorijas apgalvojumu, ka ekstradidaktīvas tikšanās darbojas kā stratēģisks līdzeklis rezerves attiecību sekmēšanai, potenciāli veidojot nemonogāmu attiecību dinamiku par labu sekundārajiem partneriem, nevis primārajiem.
2. Lai gan stratēģiskā plurālisma teorija galvenokārt koncentrējas uz reproduktīvo uzvedību, tā atzīst arī to, ka cilvēki nodarbojas ar seksu ar vairākiem partneriem dažādu iemeslu dēļ (Gangestad & Simpson, 2000). Attiecīgi tika izvirzīta hipotēze, ka indivīdiem var būt atšķirīga motivācija iesaistīties seksuālos sakaros ar dažādiem partneriem nemonogāmās attiecībās. Konkrēti, šī teorija liecina, ka cilvēkiem ir atšķirīga motivācija iesaistīties seksuālos sakaros atkarībā no tā, vai viņi meklē īstermiņa vai ilgtermiņa attiecības. Nemonogāmās attiecībās attiecības ar sekundārajiem partneriem parasti ir īsākas nekā ar primārajiem partneriem un bieži vien ietver gadījuma rakstura seksuālas attiecības un vienas nakts sakarus (VNS). Līdzīgi arī seksuālo pakalpojumu industrijā seksuālās attiecības parasti ir īslaicīgas un tām trūkst saistošu attiecību iezīmju (Mogilski et al., 2017). Tādējādi tika ierosināts, ka nemonogāmiem indivīdiem var būt atšķirīga motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās gan ar saviem primārajiem partneriem, gan sekundārajiem partneriem.
3. Ņemot vērā to, ka iepriekšējos pētījumos par seksuālo motivāciju nav pievērsta uzmanība nemonogāmiem cilvēkiem, tika izvirzīta hipotēze, ka pastāv vēl neidentificēti motivācijas veidi iesaistīties nemonogāmās seksuālās attiecībās. Literatūras apskats atklāja trīs papildu iemeslus, kas, iespējams, var motivēt nemonogāmus indivīdus iesaistīties seksuālos sakaros: centieni gūt specifisku seksuālu pieredzi (piemēram, fetišs vai anālais sekss), seksuāla pievilcība pret dažādu dzimumu partneriem un "aizliegtā augļa" vilinājums.

Pētījums tika sākts ar monogāmu un nemonogāmu personu seksuālās motivācijas izpēti. Pēc tam uzmanība tika koncentrēta uz nemonogāmām personām un viņu motivāciju nodarboties ar seksu ar primārajiem un sekundārajiem partneriem. Turklāt pētījums pievērsās arī galējās nemonogāmijas izpausmei - seksuālo pakalpojumu sniegšanai, pētot motivāciju seksuāli iesaistīties gan ar tiešsaistes klientiem, gan ar reāliem partneriem. Visos šajos kontekstos pētījumā sistemātiski tika pētīti minētie trīs jaunie iemesli iesaistīties seksuālos sakaros.

Empīriskie pētījumi

Lai izpētītu seksuālo motivāciju nemonogāmas dinamikas ietvaros, tika veikti vairāki pētījumi, lai iegūtu detalizētāku izpratni par šo parādību. Tajos tika pētīta trīs dažādu grupu motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās monogāmijas/nemonogāmijas spektrā: personas, kas iesaistītas monogāmās attiecībās, personas, kas iesaistītas nemonogāmās attiecībās (tostarp personas, kas iesaistītas nekonsensuālā nemonogāmijā, poliamorās attiecībās, svingeri un personas, kas iesaistītas atvērtās attiecībās), un personas, kas nodarbojas ar seksuālo pakalpojumu sniegšanu. Sākotnējā pētījumā tika salīdzināta seksuālā motivācija starp personām ar monogāmu un nemonogāmu attiecību dinamiku. Turpmākajā pētījumā tika analizēti motīvi, kas vada nemonogāmus indivīdus viņu mijiedarbībā ar dažādiem partneriem. Lai paplašinātu izpēti, turpmākajā pētījumā uzmanība tika pievērsta seksuālo pakalpojumu sniedzējiem - apakšgrupai, kas izceļas ar plašu iesaistīšanos nemonogāmās attiecībās, - ar mērķi labāk izprast viņu seksuālos motīvus. Līdz ar to promocijas darba empīriskā daļa sastāv no vairākiem atsevišķiem pētījumiem, kas izklāstīti trīs zinātnisku rakstu veidā.

1. pētījums: Motivācijas iesaistīties seksuālās aktivitātēs atšķirības starp cilvēkiem, kas atrodas monogāmās un nemonogāmās partnerattiecībās.

Mērķis

Pirmā pētījuma mērķis bija izpētīt un salīdzināt motivāciju iesaistīties seksuālos sakaros personām, kuras ir monogāmās un nemonogāmās attiecībās. Tā ietvaros tika pārbaudīts, vai starp šīm grupām pastāv atšķirības attiecībā uz 17 pašnovērtētiem iemesliem iesaistīties seksuālos sakaros.

Metode

Pētījumā tika atlasītas laulībā vai neregistrētās partnerattiecībās esošas personas vecumā no 18 gadiem ar vienkāršas pieejamības principa, izmantojot vairāk nekā 50 tiešsaistes sludinājumus. Šie sludinājumi tika izvietoti dažādās platformās, piemēram, diskusiju grupās, nišas interešu tīmekļa vietnēs, sociālajos medijos un forumos. Pētījumā netika iekļauti dalībnieki, kuri nebija partnerattiecībās. No 1702 respondentiem galīgajā analizē tika iekļauti 1238 respondenti, no kuriem 47,4% bija sievietes, 50,9% - vīrieši un 1,7% - cita dzimuma pārstāvji. Viņu vidējais vecums bija 27,78 gadi (SD = 7,53, diapazons = 18-62 gadi).

Vispirms dalībnieki sniedza informāciju par seksuālo pašidentifikāciju, seksuālo orientāciju, seksuālo uzvedību, attiecību veidu (monogāmas vai nemonogāmas) un attiecību ilgumu. Pēc tam dalībnieki aizpildīja anketu, kurā bija iekļauti 17 iemesli seksuālai aktivitātei, lai novērtētu seksuālo motivāciju. Četrpadsmit jautājumi tika adaptēti no YSEX? anketas (Meston & Buss, 2007), pievienojot trīs papildu jautājumus par respondentu motivāciju iesaistīties seksuālos sakaros, vadoties pēc specifiskām seksuālajām interesēm, seksuālās pievilcības pret dažādu dzimumu partneriem un "aizliegtā augļa" vilinājuma. Respondenti novērtēja savas seksuālās aktivitātes biežumu katra iemesla dēļ, izmantojot Likerta skalu.

Galvenie secinājumi

Pirmkārt, abas grupas iesaistās seksuālos sakaros, vēloties gūt fizisku baudu un izjūtot fizisku iekāri pēc partnera. Abi šie iemesli ir visbiežāk minētie seksuālās aktivitātes iemesli. Abām grupām ir svarīgi arī paust mīlestību un nodošanos, īpaši nemonogāmiem respondentiem attiecībā uz savu primāro partneri. Tomēr nemonogāmie indivīdi biežāk norādīja, ka iesaistās seksuālos sakaros citu iemeslu dēļ, tostarp - tiecoties pēc nebijušām sajūtām, piepildot fantāzijas, iegūstot resursus no partneriem, uzlabojot savu sociālo statusu, ieņemot bērnus, atriebjoties aizvainoto jūtu vai greizsirdības dēļ, ceļot pašapziņu, novēršot to, ka partneri iesaistās seksuālos sakaros ar citiem, tiecoties pēc specifiska seksuālā kontakta, izjūtot pievilcību pret dažādu dzimumu partneriem un ļaujoties “aizliegtā augļa” valdinājumam. Nemonogāmie respondenti biežāk iesaistījās seksuālos sakaros dažādu iemeslu dēļ, salīdzinot ar monogāmajiem respondentiem. Skat. 1. tabulu.

1. tabula. atšķirības iemeslos iesaistīties seksuālos sakaros monogāmu un nemonogāmu respondentu vidū

Iemesli iesaistīties seksā	Monogāmie respondenti			Nemonogāmie respondenti (vidēji starp abiem partneriem)			
	n = 641			n = 596			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mdn</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mdn</i>	<i>U</i>
Sresa mazināšana	2,41	0,9	2	2,54	,99	2,5	180946
Bauda	3,96	0,70	4	3,90	,73	4	185131,5
Fiziskā iekāre	3,75	0,99	4	3,78	,83	4	190157
Pieredzes meklēšana	2,41	0,89	2	3,13	,83	3	105820,5***
Resursi	1,10	0,4	1	1,54	,99	1	146306***
Pēcnācēju radīšana	1,58	0,84	1	1,64	,92	1,5	179408,5***
Sociālais statuss	1,14	0,46	1	1,55	,96	1	147449,5***
Atriebība	1,11	0,4	1	1,47	,94	1	157406***
Utilitaritāte	1,45	0,69	1	1,71	1,00	1	165634,5***
Mīlestība un nodošanās	3,99	0,76	4	3,24	,83	3	93549***
Izpausme	2,38	1,04	2	2,34	,99	2	185063,5
Pašapziņas celšana	2,31	1,04	2	2,63	1,07	2,5	158180,5***
Pienākums/spiediens	1,67	0,82	1	1,81	,92	1,5	173308**
Partnera nosargāšana	1,35	0,79	1	1,60	,99	1	162663***
Specifisks sekss	1,23	0,59	1	2,21	1,02	2	77163***
Cits dzimums	1,15	0,47	1	1,85	1,07	1	114926***
“Aizliegtā augļa” vilinājums	1,61	0,77	1	2,41	1,01	2,5	101856,5***

Nozīmīgas atšķirības ir izceltas treknrakstā, * $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,01$; *** $p \leq 0,001$

Diskusija

Šis pētījums paplašināja motīvu iesaistīties seksuālos sakaros loku. Neraugoties uz to, ka pēdējā laikā literatūrā (Meston & Buss, 2007) ir plaši izvērsti iemesli, kas mudina iesaistīties seksuālos sakaros,

nemonogāmo indivīdu motivācija līdz šim nav pētīta. Ieviešot trīs papildu motīvus - specifisku seksuālo pieredzi, pievilcību pret dažādu dzimumu partneriem un “aizliegtā augļa” vilinājumu, šis pētījums paplašina izpratni par seksuālo motivāciju, jo īpaši nemonogāmās populācijās.

Turklāt šis pētījums atklāja, ka, lai gan abas grupas vispārīgi motivē baidas gūšana un fiziskā pievilcība, pastāv būtiskas atšķirības attiecībā uz citiem motīviem starp nemonogāmiem un monogāmiem indivīdiem.

2. pētījums: Nemonogāmu pieaugušo motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās ar dažādiem partneriem

Mērķis

Šajā pētījumā salīdzinoši tika analizēti motīvi, kas mudina personas, kuras dzīvo nemonogāmās attiecībās, nodarboties ar seksu ar saviem partneriem. Galvenais mērķis bija noskaidrot, vai pastāv atšķirības motivācijā iesaistīties seksuālās attiecībās ar respondentu primārajiem partneriem salīdzinājumā ar sekundārajiem partneriem.

Metode

Pētījumā piedalījās pieaugušie, kuri ir iesaistīti dažādās nemonogāmās attiecībās, tostarp nekonsensuālās nemonogāmās (sauktas arī par “neuzticību”, NKNM), poliamorās, svingeru un atvērtās attiecībās (visas šīs attiecības tika klasificētas kā konsensuālas nemonogāmas attiecības, KNM). Datu vākšanā tika izmantota vienkārša nejaušā izlase, izmantojot tiešsaistes aptaujas, kas publicētas dažādās sociālo mediju platformās, forumos un nišas tīmekļa vietnēs, kuras saistītas ar nemonogāmām attiecībām. Pētījumā piedalījās 596 respondenti, kuri dzīvo nemonogāmās attiecībās un pārstāv dažādas attiecību kategorijas: 103 respondenti dzīvo NKNM, 135 - poliamorās attiecībās, 204 - svingeru attiecībās un 154 - atvērtās attiecībās. Dzimumu sadalījums bija dažāds - 38,8% sieviešu, 59,7% vīriešu un 1,5% identificējās ar citiem dzimumiem. Dalībnieku vecums bija no 18 līdz 65 gadiem.

Līdzīgi kā pirmajā pētījumā, arī šajā pētījumā tika izmantoti 14 pamatjautājumi, kas tika adaptēti no seksuālās motivācijas anketas YSEX? (Meston & Buss, 2007), kā arī trīs papildu jautājumi, kas koncentrējas uz specifiskām seksuālām interesēm, pievilcību pret dažādu dzimumu partneriem un “aizliegtā augļa” vilinājumu.

Galvenie secinājumi

Šajā pētījumā tika pētīti iemesli, kas saistīti ar seksuālām aktivitātēm ar primārajiem un sekundārajiem partneriem attiecībās ar nemonogāmu dinamiku. Gan attiecībā uz primārajiem, gan sekundārajiem partneriem kā dominējošais motīvs ir fiziskas baidas gūšana, lai gan tas ir nedaudz biežāk sastopams primāro partneru vidū. Fiziskā iekāre ir otrais visbiežāk sastopamais stimulss seksuālajām aktivitātēm ar sekundārajiem partneriem un trešais - ar primārajiem partneriem, un starp abām grupām nav ievērojama atšķirība. Mīlestības un nodošanās izrādīšana ir biežāk sastopams iemesls seksuālajām aktivitātēm ar primārajiem partneriem, ierindojoties otrajā vietā, savukārt ar sekundārajiem partneriem tas ir tikai sestajā vietā, kas liecina, ka primārajās attiecībās šim aspektam tiek pievērsta

lielāka uzmanība. “Aizliegtā augļa” vilinājums, kas ir jauns pētījumā iekļautais iemesls, ir ceturtais nozīmīgākais motīvs sekundārajiem partneriem un astotais - primārajiem partneriem. Stresa mazināšana ir vairāk saistīta ar seksuālām aktivitātēm ar primārajiem partneriem, savukārt pašapziņas uzlabošana ir saistīta ar sekundārajiem partneriem. Specifisku seksuālo interešu papildīšana vairāk tiek meklēta pie sekundārajiem partneriem. Seksuālā aktivitāte pienākuma dēļ tiek norādīta līdzīgi attiecībā uz abiem partneriem, bet nedaudz biežāk - attiecībā pret primāro partneri. Partnera nosargāšana ir retāk sastopams motīvs seksuālām aktivitātēm ar abiem partneriem, lai gan nedaudz biežāk sastopams ar primārajiem partneriem. Seksuālās attiecības ar personu, kas ir cita dzimuma, nekā primārais partneris, ir biežāk sastopamas ar sekundārajiem partneriem. Utilitārie iemesli, piemēram, kaloriju dedzināšana vai galvassāpju mazināšana, ir biežāk sastopami primāro partneru vidū. Pēcnācēju radīšana kā iemesls seksuālām aktivitātēm ir visretāk minēta attiecībā uz sekundārajiem partneriem, bet biežāk - attiecībā uz primārajiem partneriem. Motīvi, kas saistīti ar sociālo statusu, resursu iegūšanu un vēlmi atriebties, ir reti sastopami un līdzīgi abām partneru kategorijām. Skat. 2. un 3. tabulu.

2. tabula. Nemonogāmu personu nosauktie iemesli iesaistīties seksuālās attiecībās ar savu primāro un sekundāro partneri absolūto biežumu vidējie rādītāji un mediānas

	Nemonogāmo respondentu 1. partneris			Nemonogāmo respondentu 2. partneris			
	n = 596			n = 596			
Iemesli iesaistīties seksā	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mdn</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mdn</i>	
Bauda	3,97	,728	4	bauda	3,83	1,059	4
Mīlestība un nodošanās	3,92	,851	4	fiziskā iekāre	3,72	1,113	4
Fiziskā iekāre	3,84	,973	4	pieredzes meklēšana	3,34	1,176	4
Pieredzes meklēšana	2,92	,967	3	“aizliegtā augļa” vilinājums	2,71	1,323	3
Izpausme	2,70	1,110	3	pašapziņas celšana	2,69	1,282	3
Stresa mazināšana	2,68	1,005	3	mīlestība un nodošanās	2,55	1,421	2
Pašapziņas celšana	2,57	1,135	3	konkrēts dzimums	2,48	1,354	2
“Aizliegtā augļa” vilinājums	2,12	1,108	2	stresa mazināšana	2,40	1,276	2
Specifisks sekss	1,94	1,154	1	izpausme	1,97	1,219	1
Pienākums/spiediens	1,91	1,019	2	cits dzimums	1,97	1,265	1
Pēcnācēju radīšana	1,88	1,141	1	pienākums/spiediens	1,71	1,040	1
Utilitāritāte	1,80	1,061	1	utilitāritāte	1,62	1,081	1
Cits dzimums	1,73	1,107	1	sociālais statuss	1,55	1,017	1
Partnera nosargāšana	1,65	1,091	1	partnera nosargāšana	1,55	1,040	1
Sociālais statuss	1,55	1,048	1	resursi	1,53	1,069	1
Resursi	1,54	1,047	1	atriebība	1,48	1,007	1
Atriebība	1,46	,980	1	pēcnācēju radīšana	1,41	0,963	1

3. tabula. Nemonogāmu personu nosauktie iemesli iesaistīties seksuālās attiecībās ar dažādiem partneriem

Iemesli iesaistīties seksā	Nemonogāmo respondentu 1. partneris			Nemonogāmo respondentu 2. partneris			Z
	M	SD	Mdn	M	SD	Mdn	
	n = 596			n = 596			
Stresa mazināšana	2,68	1,01	3	2,40	1,28	2	-5,950***
Bauda	3,97	0,73	4	3,83	1,06	4	-3,043**
Fiziskā iekāre	3,84	0,97	4	3,72	1,11	4	-1,933
Pieredzes meklēšana	2,92	0,97	3	3,34	1,18	4	-7,261***
Resursi	1,54	1,05	1	1,53	1,07	1	-,183
Pēcnācēju radīšana	1,88	1,14	1	1,41	0,96	1	10,355***
Sociālais statuss	1,55	1,05	1	1,55	1,02	1	-,074
Atriebība	1,46	0,98	1	1,48	1,01	1	-,843
Utilitaritāte	1,80	1,06	1	1,62	1,08	1	-5,911***
Mīlestība un nodošanās	3,92	0,85	4	2,55	1,42	2	15,612***
Izpausme	2,70	1,11	3	1,97	1,22	1	12,290***
Pašapziņas celšana	2,57	1,13	3	2,69	1,28	3	-2,683**
Pienākums/spiediens	1,91	1,02	2	1,71	1,04	1	-5,155***
Partnera nosargāšana	1,65	1,09	1	1,55	1,04	1	-3,029**
Specifisks sekss	1,94	1,15	1	2,48	1,35	2	-8,269***
Cits dzimums	1,73	1,11	1	1,97	1,26	1	-5,446***
“Aizliegtā augļa” vilinājums	2,12	1,11	2	2,71	1,32	3	-9,709***

* $p \leq 0,05$; ** $p \leq 0,01$; *** $p \leq 0,001$

Tāpat arī tika analizēts, cik bieži konsensuālā un nekonsensuālā nemonogāmijā dzīvojoši respondenti norāda dažādus iemeslus iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar dažādiem partneriem. NKNM respondenti norādīja (Skat. 4. tabulu), ka biežāk nodarbojas ar seksu ar sekundārajiem partneriem stresa mazināšanas nolūkā, savukārt KNM respondenti šī iemesla dēļ biežāk ar seksu nodarbojas ar primārajiem partneriem. Turklāt NKNM respondenti norādīja, ka biežāk nodarbojas ar seksu ar sekundārajiem partneriem partnera fiziskās pievilcības dēļ, savukārt KNM respondenti šī iemesla dēļ priekšroku deva primārajiem partneriem.

Abas grupas biežāk iesaistījās seksuālās attiecībās ar sekundārajiem partneriem, lai gūtu jaunu pieredzi, celtu pašapziņu, veiktu specifiskas seksuālas darbības un ļautos “aizliegtā augļa” vilinājumam, taču NKNM dalībnieki norādīja, ka to darīja ievērojami biežāk. Emocionālā saikne, mīlestība,

nodošanās un citas jūtas bija biežāk sastopamie iemesli seksam ar primārajiem partneriem, jo īpaši KNM respondentu vidū. Visbeidzot, NKNM dalībnieki biežāk nekā KNM respondenti norādīja, ka nodarbojas ar seksu ar primārajiem partneriem pienākuma pēc.

4. tabula. Multiplā dispersijas analīze (MANOVA) atšķirīgo rezultātu atspoguļošanai attiecībā uz nekonsensuāli nemonogāmu un konsensuāli nemonogāmu indivīdu iemesliem iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar primāro un sekundāro partneri.

	Nekonsensuāli nemonogāmi respondenti		Konsensuāli nemonogāmi respondenti		MANOVA p-vērtība
	n = 103		n = 493		
	M (P1 un P2 rezultātu starpība)	SD	M (P1 un P2 rezultātu starpība)	SD	
Iemesli iesaistīties seksā					
Stresa mazināšana	-0,16	1,430	0,43	1,172	0,000***
Bauda	-0,10	1,256	0,16	1,064	0,051
Fiziskā iekāre	-0,24	1,414	0,16	1,269	0,010**
Pieredzes meklēšana	-1,22	1,545	-0,39	1,361	0,000***
Resursi	0,08	0,843	0,02	0,684	0,500
Pēcnācēju radīšana	0,63	1,148	0,54	0,919	0,445
Sociālais statuss	-0,06	0,757	-0,03	0,673	0,699
Atriebība	-0,14	,706	-0,03	0,529	0,116
Utilitaritāte	0,20	0,733	0,22	0,737	0,785
Mīlestība un nodošanās	1,26	1,867	1,90	1,522	0,001***
Izpausme	0,70	1,511	1,00	1,203	0,047*
Pašapziņas celšana	-0,60	1,161	-0,10	1,147	0,000***
Pienākums/spiediens	0,43	1,174	0,18	0,840	0,026*
Partnera nosargāšana	0,02	1,062	0,12	0,718	0,324
Konkrēts dzimums	-1,59	1,843	-0,48	1,373	0,000***
Cits dzimums	-0,19	0,861	-0,36	1,140	0,186
“Aizliegtā augļa” vīlinājums	-1,44	1,606	-0,64	1,314	0,000***

Nozīmīgas atšķirības ir izceltas treknrakstā, *p≤0,05; **p≤0,01; ***p≤0,001

Diskusija

Šajā pētījumā tika analizēta nemonogāmu pieaugušo seksuālā motivācija, ietverot gan konsensuālas, gan nekonsensuālas nemonogāmas attiecības. Rezultāti parādīja būtiskas atšķirības motivācijā iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar primārajiem un sekundārajiem partneriem, lai gan daži

faktori, piemēram, resursu meklējumi, sociālā statusa uzlabošana un vēlme atbilstēt, tika minēti reti un neatklāja būtiskas atšķirības starp grupām.

Gan ar primārajiem, gan sekundārajiem partneriem kā dominējošais seksuālās motivācijas faktors tika minēta bauda. Šī tendence bija konsekventa dažādās demogrāfiskajās grupās, tostarp koledžas studentu (Meston & Buss, 2007), vecāka gadagājuma cilvēku (Wyverkens et al., 2018) un monogāmu personu (Kelberga & Martinsone, 2021) vidū. Lai gan fiziskā iekāre bija svarīga visās grupās, tās nozīmē atšķirās atkarībā no attiecību dinamikas, proti, vai indivīds ir konsensuālās vai nekonsensuālās nemonogāmās attiecībās. Sekundārie partneri tika meklēti, lai paaugstinātu pašapziņu, gūtu nebijušas sajūtas un unikālu seksuālo pieredzi. Ir svarīgi precizēt, ka tieksme pēc nebijušas pieredzes nav raksturīga tikai attiecībās ar sekundārajiem partneriem; tā ir izplatīts motīvs, kas mudina nodarboties ar seksu gan ar primārajiem, gan sekundārajiem partneriem. Partnera nosargāšana bija reti sastopams iemesls seksuāliem sakariem visās nemonogāmajās grupās.

Attiecību veida līmenī iezīmējās divas nozīmīgas tendences. Pirmkārt, personas, kas bija nekonsensuālās nemonogāmās attiecībās, bieži meklēja iespējas mazināt stresu pie sekundārajiem partneriem, savukārt indivīdi, kas bija konsensuālās nemonogāmās attiecībās, stresa brīžos vērsās pēc atbalsta pie saviem primārajiem partneriem. Dzimumakts ir atzīts kā efektīvs stresa mazināšanas līdzeklis. Iepriekš veiktajos pētījumos ir secināts, ka dzimumakts var mazināt stresu saskanīgās attiecībās, bet tā ietekme uz stresa mazināšanu var nebūt tik izteikta nesaskanīgās attiecībās (Ein-Dor & Hirschberger, 2012). Otrkārt, vēl viens faktors, ko ietekmē attiecību veids, ir fiziskā iekāre. Konsensuāli nemonogāmās grupas pārstāvji norādīja, ka fiziskās pievilcības dēļ biežāk nodarbojas ar seksu ar saviem primārajiem partneriem, savukārt nekonsensuāli nemonogāmā grupa šajā aspektā deva priekšroku saviem sekundārajiem partneriem. Lai pilnībā izprastu šo dinamiku, ir nepieciešama turpmāka izpēte.

3. pētījums: Seksuālo pakalpojumu sniedzēju, kas sniedz tiešraides straumēšanas pakalpojumus, motivācija iesaistīties seksuālos sakaros ar saviem reālajiem un virtuālajiem partneriem.

Mērķis

Šī pētījuma galvenais mērķis bija izpētīt, jo īpaši tiešraides straumēšanas pakalpojumus, seksuālo motivāciju. Konkrētāk, tā mērķis bija noskaidrot, kā mainās šo indivīdu seksuālā motivācija atkarībā no tā, vai viņi iesaistās seksuālās aktivitātēs ar saviem tiešsaistes partneriem (klientiem) vai ar saviem reālās dzīves partneriem.

Metode

Šajā pētījumā tika aptaujāti 80 tērzēšanas moderatori, kas strādā kādā Kanādas tīmekļa vietnē pieaugušajiem, kura saviem klientiem piedāvā dažādus pieaugušajiem paredzētus pakalpojumus,

piemēram, video seksa tērzēšanas pakalpojumus, seksa saraksti un seksu pa telefonu. Pētījuma dalībnieku demogrāfisko informāciju skatīt 5. tabulā.

5. tabula. Pētījuma dalībnieku demogrāfiskais raksturojums (absolūtie un relatīvie biežumi) n=80

		n	%	
Dzimums	Cits	4	5	
	Sieviete	76	95	
	Zemāka par vidējo	7	8,8	
Izglītība	Vidējai izglītībai līdzvērtīga izglītība	17	21,3	
	Nepabeigta koledžas izglītība	25	31,3	
	Asociētais grāds	3	3,8	
	Bakalaura grāds	19	23,8	
	Maģistra grāds	9	11,3	
Attiecību statuss	Precējies/-usies / nopietnās attiecībās	45	56,2	
	Nav nopietnas attiecības	15	18,8	
	Brīvs	20	25,0	
	Cits	15	18,8	
Rase - etniskā piederība	Āzijas / Klusā okeāna salu iedzīvotājs/-a	5	6,3	
	Melnādains/-ā vai afroamerikānis/-iete	3	3,8	
	Latīņamerikānis/-iete	7	8,8	
	Baltais/ā	50	62,6	
	Cits	8	10	
Seksuālā orientācija	Heteroseksuāls/-a	28	35	
	Gejs vai lesbiete	2	2,5	
	Biseksuāls/-a	42	52,5	
	Tikai pret sievietēm	2	2,5	
	Galvenokārt pret sievietēm	4	5	
Seksuālā pievilcība	Vienādi pret sievietēm un vīriešiem	25	31,3	
	Galvenokārt pret vīriešiem	33	41,3	
	Tikai pret vīriešiem	16	20	
	Tikai ar vīriešiem	30	37,5	
Seksuālā uzvedība	Gan ar vīriešiem, gan sievietēm	50	62,5	
Vecums	Min.	Maks.	Vid.	SD
	20	49	30,68	6,43

Tika izmantota modificēta YSEX? aptauja (autors), lai izpētītu tērzēšanas moderatoru motivāciju seksuāli iesaistīties ar virtuālajiem klientiem un reālajiem partneriem. Abiem kontekstiem pielāgotajā anketā bija 16 jautājumi par seksuālās iesaistīšanās iemesliem, izņemot pēcnācēju radīšanu, ņemot vērā darba virtuālo raksturu. Aptaujas procesā dalībnieki sniedza informētu piekrišanu un demogrāfisko informāciju. Viņi saņēma anonīmu, brīvprātīgu uzaicinājumu pa e-pastu, neizsekojot personiski identificējamu informāciju vai IP adreses. Aptaujā bija iekļauta informētas piekrišanas

veidlapa, demogrāfiski jautājumi un jautājumi par motivāciju seksuāli iesaistīties ar virtuāliem un reāliem partneriem.

Galvenie secinājumi

Šajā pētījumā tika salīdzināta pētījuma dalībnieku galvenā motivācija iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar viņu klientiem un reālajiem partneriem. Pieci galvenie seksuālās motivācijas faktori seksuālām aktivitātēm ar abu veidu partneriem apkopoti 6. tabulā. Interesanti, ka resursu iegūšana no partnera bija sestais iemesls seksuālām aktivitātēm ar virtuālajiem partneriem, savukārt seksuālām attiecībām ar reālajiem partneriem tas bija vienpadsmitais no 16 uzskaitītajiem iemesliem.

Pētījumā tika analizētas atšķirības motivācijas līmeņos, lai iesaistītos seksuālās darbībās ar reāliem un virtuāliem partneriem. Seksuālo pakalpojumu sniedzēji norādīja līdzīgu motivācijas līmeni dažādiem iemesliem ar abu veidu partneriem. Tomēr viņi norādīja, ka biežāk seksuālās aktivitātēs iesaistās ar reālajiem partneriem nekā ar virtuālajiem partneriem, lai paustu mīlestību un nodošanos, kā arī gūtu fizisku baudu. Turpretī viņi biežāk nekā ar reālajiem partneriem iesaistījās seksuālās aktivitātēs ar virtuālajiem partneriem, lai iegūtu resursus un iesaistītos specifiskās seksuālās aktivitātēs, piemēram, nodarbotos ar fetišu.

6. tabula. Personu, kuras sniedz seksuālos pakalpojumus atšķirības motivācijā iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar virtuāliem un reāliem partneriem.

Iemesli iesaistīties seksā	Virtuālais partneris			Reālās dzīves partneris			n	df	Pāru paraugi		Koena d
	Vid.	SD	Ranga secība	Vid.	SD	Ranga secība			t	P	
Bauda	3,41	1,12	1	3,83	1,00	1	78	77	-3,169	0,002	0,36
Fiziskā iekāre	3,11	1,23	2	3,58	1,03	2	79	78	-3,418	0,001	0,39
Pieredzes meklēšana	2,92	1,28	3	2,87	1,09	4	78	77	0,36	0,720	0,04
Mīlestība un nodošanās	2,89	1,19	4	3,48	1,15	3	80	79	-3,654	0,000	0,41
Pašapziņas celšana	2,88	1,35	5	2,59	1,13	6	80	79	2,175	0,033	0,25
Resursi	2,76	1,47	6	1,85	1,14	11	78	77	5,641	0,000	0,64
Stresa mazināšana	2,68	1,02	7	2,80	1,14	5	80	79	-0,904	0,369	0,10
“Aizliegtā augļa” vilinājums	2,46	1,20	8	2,20	1,14	8	79	78	2,266	0,026	0,25
Emocionālā izpausme	2,24	1,11	9	2,48	1,04	7	80	79	-1,679	0,097	0,19
Konkrēts dzimums	2,01	1,35	10	1,54	0,84	14	79	78	3,543	0,001	0,40
Pienākums vai spiediens	1,98	1,03	11	2,06	1,05	9	80	79	-0,961	0,339	0,11
Partnera nosargāšana	1,95	1,20	12	1,93	1,12	10	80	79	0,212	0,833	0,02
Cīts dzimums	1,94	1,09	13	1,81	0,99	12	80	79	1,296	0,199	0,15
Utilitārie iemesli	1,68	0,93	14	1,78	0,93	13	79	78	-1,38	0,172	0,15

Sociālais statuss	1,49	1,05	15	1,39	0,93	16	79	78	1	0,320	0,11
Atriebība	1,39	0,77	16	1,43	0,86	15	79	78	-0,652	0,516	0,08

Diskusija

Šī pētījuma mērķis bija izpētīt seksuālos motīvus, kas mudina seksuālo pakalpojumu sniedzējus, kuri sniedz tiešraides straumēšanas pakalpojumus, iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar saviem reālajiem un virtuālajiem partneriem.

Iegūtie rezultāti liecina, ka seksuālo pakalpojumu sniedzēji biežāk iesaistījās seksuālās aktivitātēs ar saviem tiešsaistes partneriem salīdzinājumā ar reālajiem partneriem divu iemeslu dēļ: lai izbaudītu specifisku seksa veidu, piemēram, fetišu, un lai iegūtu resursus (samaksu). Tas atbilst šī darba sākotnējām hipotēzēm. Lai gan finansiālā kompensācija ierindojās sestajā vietā starp galvenajiem iemesliem, kas pamudināja iesaistīties seksuālās attiecībās, tomēr, ņemot vērā pētījuma kontekstu, tai bija būtiska nozīme.

Ņemot vērā to, ka visi dalībnieki bija nodarbināti pieaugušo tīmekļa vietnē, kas paredzēta klientiem, kuri meklē kinka un fetiša pieredzi, tika sagaidīts, ka viņi būs vairāk motivēti iesaistīties specifiskos seksa veidos, piemēram, fetišā ar saviem virtuālajiem partneriem nekā ar reālajiem partneriem. Interneta sniegtā anonimitāte apvienojumā ar platformas raksturu var radīt brīvības un drošības sajūtu, kas ļauj indivīdiem izzināt savas specifiskās seksuālās vēlmes, nebaidoties no nosodījuma un sociālā noraidījuma. Šo ideju apstiprina iepriekšējie pētījumi, kas liecina, ka anonimitāte internetā veicina seksuālo izpēti (Albright, 2008; Bargh et al., 2002; Ross, 2005).

Divi iemesli izrādījās pārliecinošāki, lai iesaistītos seksuālās aktivitātēs ar reāliem partneriem, salīdzinot ar virtuālajiem klientiem: fiziska bauda un partnera fiziskā iekārojamība. Šāds rezultāts ir sagaidāms, jo darba virtuālais raksturs rada izaicinājumus fiziskās iekāres un baudas izjušanai, kas ir vieglāk sasniedzams reālajā dzīvē. Tiešraides straumēšanā, mijiedarbojoties ar klientiem, bieži vien par prioritāti tiek izvirzīta klienta specifisko vēlmju apmierināšana, nevis personīgā bauda (Warr & Pyett, 1999). Tajā pašā laikā veselīgās, konsensuālās seksuālajās attiecībās ar reālās dzīves partneriem prioritāte ir abpusēja bauda (Daker-White & Donovan, 2002).

Vēl viens būtisks motivējošs faktors, kas seksuālo pakalpojumu sniedzējus pamudināja biežāk iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar reāliem partneriem nekā ar virtuāliem klientiem, bija mīlestības un nodošanās izpausme. Mīlestību un nodošanos attiecībās veicina dažādi faktori, tostarp pievilcība, uzticēšanās, saikne un cieņa (Tobore, 2020). Turklāt nodošanās ir saistīta ar prioritātes piešķiršanu vienai iespējai, nevis citām, kas sakņojas partneru savstarpējā atkarībā un viņu kopīgajā identitātē (Stanley et al., 2010). Šie mīlestības un nodošanās aspekti ir vairāk raksturīgi reālās dzīves attiecībām, kas varētu izskaidrot, kāpēc seksuālo pakalpojumu sniedzēji, kas sniedz tiešraides straumēšanas pakalpojumus, ir vairāk tendēti iesaistīties seksuālās aktivitātēs ar saviem reālās dzīves partneriem šī iemesla dēļ (Tobore, 2020).

Vispārīga diskusija

Galvenie secinājumi

Seksuālā motivācija, ko veido sarežģīta psiholoģiska, kontekstuāla un sociāla dinamika, būtiski ietekmē subjektīvo labklājību (Rubel un Bogaert, 2015). Šajā pētījumā, kas balstīts uz partneru maiņas hipotēzes un stratēģiskā plurālisma teorijas teorētisko ietvaru, tiek pētīta seksuālā motivācija nemonogāmu attiecību dinamikas kontekstā (Buss et al., 2016; Gangestad & Simpson, 2000; Mogilski et al., 2017). Lai gan abas teorijas pievēršas cilvēka seksuālajai motivācijai - stratēģiskā plurālisma teorija par prioritāti izvirza reproduktīvo panākumu maksimizēšanu, izvēloties partnerus ar visaugstāko pārošanās vērtību konkrētos kontekstos. Savukārt, partneru maiņas hipotēze koncentrējas uz reproduktīvo piemērotību, noteiktos apstākļos pārejot pie augstākas vērtības partnera, līdz ar to abas teorijas ir saistītas ar indivīdiem, kuri vēlas aizstāt vienu partneri ar citu. Šī pētījumu sērija par nemonogāmiju liecina, ka nemonogāmi indivīdi var ne vienmēr veidot seksuālas attiecības ar skaidru nodomu nomainīt partneri, pamatojoties uz pārošanās vērtību, bet tā vietā var censties apmierināt dažādas vajadzības, izmantojot seksu ar dažādiem partneriem. Turklāt pētījumā ne tikai pētīti jau zināmie iemesli, bet arī ieviesti jauni un līdz šim neidentificēti seksuālās iesaistīšanās motīvi un empīriski pierādīta to pamatotība nemonogāmo attiecību kontekstā. Šie rezultāti uzlabo pašreizējo izpratni par seksuālo motivāciju un sniedz ieskatu nemonogāmo indivīdu seksuālo attiecību specifiskā.

Pašreizējā pētījumā apkopoti trīs pētījumu rezultāti, kuros pētīta seksuālā motivācija monogāmijas un nemonogāmijas spektrā. Pirmais pētījums gan monogāmā, gan nemonogāmā izlasē atklāj, ka fiziskā bauda un partnera iekāre ir universāli motīvi, un uzsver, ka nemonogāmu indivīdu seksuālā motivācija ir augstāka visu pārējo iemeslu dēļ. Otrajā pētījumā atklāti atšķirīgi seksuālās motivācijas motīvi nemonogāmās attiecībās, jo īpaši starp primārajiem un sekundārajiem partneriem. Trešajā pētījumā tiek pētīti tiešsaistes seksuālo pakalpojumu sniedzēji - nemonogāmi indivīdi ar lielu partneru skaitu, un salīdzināta viņu motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās ar reālajiem un virtuālajiem partneriem.

1. Partneru maiņas teorija (Bus et al., 2016) liecina, ka indivīdi meklē ārpusdiādes seksuālās attiecības, lai izveidotu potenciālas rezerves attiecības. Šī pētījuma mērķis bija noskaidrot, vai nemonogāmiem indivīdiem ir mazāka motivācija nodarboties ar seksu ar primārajiem partneriem, tādējādi atbalstot teorētiskās nostādnes, ka seksuālās attiecības ar alternatīviem partneriem stratēģiski attīsta potenciālās rezerves attiecības. Šajā gadījumā būtu sagaidāms, ka respondenti dos priekšroku sekundārajiem partneriem salīdzinājumā ar saviem primārajiem partneriem. Tomēr rezultāti neapstiprināja šo hipotēzi, norādot uz nemonogāmo respondentu ilgstošu interesi par seksuālām aktivitātēm ar primārajiem partneriem. Tas liecina, ka seksuālā motivācija var būtiski atšķirties starp monogāmiem un nemonogāmiem indivīdiem. Šis pētījums ierosina, ka nemonogāmijas kontekstā dažādas attiecības var apmierināt atšķirīgu seksuālo vajadzību kombināciju, papildinot viena otru, nevis cenšoties aizstāt vienu partneri ar otru. Lai gan partneru maiņas teorija koncentrējas uz motīviem, kas saistīti ar alternatīva

partnera meklējumiem, tā sniedza kontekstu jauna papildu iemesla seksuālām aktivitātēm ieviešanai – “izejas” seksuālas attiecības (*exit affair* – angl.): jauna partnera meklēšana kā rezerves plāns, ja pašreizējās attiecības neizdodas, kas iepriekš nebija iekļauts iemeslu sarakstā.

2. Lai gan stratēģiskā plurālisma teorija (atsauce) galvenokārt koncentrējas uz reproduktīvo uzvedību, tā atzīst, ka seksuālā motivācija ar dažādiem indivīdiem ir atšķirīga. Pamatojoties uz to, tika izvirzīta hipotēze, ka personām, kas dzīvo nemonogāmās attiecībās, ir atšķirīgi motīvi seksuālām aktivitātēm ar viņu dažādiem partneriem. Šī teorija paredz, ka seksuālās motivācijas atšķiras atkarībā no tā, vai cilvēks vēlas veidot ilgtermiņa vai īstermiņa attiecības. Nemonogāmijas kontekstā sekundārās attiecības mēdz būt īsākas (Mogilski et al., 2017), kas ļauj izvirzīt pieņēmumu, ka seksuālie motīvi var atšķirties atkarībā no partneru konteksta. Atbilstoši teorijai šajā pētījumā tika konstatētas būtiskas seksuālās motivācijas atšķirības atkarībā no partnera statusa, tādējādi uzsverot attiecību konteksta nozīmi seksuālajā motivācijā. Iespējams, ka monogāmi cilvēki sasniedz atšķirīgus attiecību mērķus sērijveida monogāmās attiecībās, bet nemonogāmi cilvēki sasniedz atšķirīgus attiecību mērķus vienlaicīgās attiecībās. Turklāt pašreizējie pētījumi liecina, ka fiziska bauda un partnera iekāre ir universāla motivācija visos attiecību kontekstos.
3. Tā kā iepriekš nav veikti pētījumi par seksuālo motivāciju nemonogāmās personu grupās, šajā pētījumā tika izvirzīta hipotēze, ka šo grupu varētu motivēt līdz šim nenoskaidroti iemesli iesaistīties seksuālās attiecībās. Veicot padziļinātu zinātniskās literatūras apskatu, tika identificēti trīs iespējamie papildu iemesli iesaistīties seksuālās attiecībās nemonogāmiem indivīdiem: specifiskas seksuālās pieredzes meklēšana, pievilcība pret dažādu dzimumu partneriem un “aizliegtā augļa” vilinājums. Šo iemeslu empīriskā izpēte apstiprināja to pamatotību, sniedzot jaunu ieskatu par nemonogāmo indivīdu dažādo seksuālo motivāciju.

Pirmais pētījums atklāja seksuālās motivācijas atšķirības starp monogāmām un nemonogāmām indivīdu grupām. Lai gan ir grūti viennozīmīgi interpretēt, ka monogāmu indivīdu seksuālās iesaistīšanās biežums attiecībā uz lielāko daļu iemeslu iesaistīties seksuālās aktivitātēs ir zemāks, divi iespējamie skaidrojumi ir šādi: vai nu dažas vajadzības ir mazāk izteiktas monogāmiem indivīdiem, vai arī nemonogāmiem indivīdiem ir vairāk iespēju apmierināt šīs vajadzības ar dažādiem partneriem. Doma, ka monogāmiem indivīdiem dažas vajadzības var būt mazāk izteiktas nekā nemonogāmiem indivīdiem, rada jautājumus par ekskluzivitātes ietekmi attiecībās. Vai monogāmija korelē ar mērķtiecīgāku seksuālo vajadzību apmierināšanu un kā tā laika gaitā ietekmē libido? Tas sarežģī diskusijas par seksuālās motivācijas un attiecību veida niansēm. Nākamais pētījums, kurā tika salīdzināta nemonogāmu indivīdu seksuālā motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās ar diviem dažādiem partneriem, parādīja atšķirības seksuālās mijiedarbības motivācijā ar katru partneri un liecina, ka dažādi partneri var apmierināt dažādas seksuālās un attiecību vajadzības. Tomēr trešajā pētījumā, kurā tika pētīta seksuālo pakalpojumu sniedzēju, kuriem parasti ir ievērojami lielāks partneru skaits, seksuālā motivācija, netika konstatētas izteiktas atšķirības. Lielākā daļa identificēto atšķirību,

visticamāk, ir saistītas ar viņu profesijas unikālo raksturu. Tādēļ rodas jautājums, vai ievērojams partneru skaits nenovirza uzmanību no neapmierināto vajadzību apmierināšanas uz dažādu vajadzību risināšanu ar vairākiem partneriem. Turklāt šis secinājums liek izvirzīt hipotēzi, ka partneru skaits ne vienmēr nozīmē plašāku motivācijas spektru vai lielāku motivāciju. Situācijas, kad konkrēts faktors sākotnēji rada lielāku apmierinātību, bet galu galā piedzīvo samazinošu atdevi, bieži vien tiek saistītas ar ekonomisko jēdzienu “samazinošās atdeves likums” (Sevilla & Redden, 2014) un psiholoģisko hedoniskās adaptācijas fenomenu (Kahneman et al., 1999; Okabe-Miyamoto et al., 2020; Wilson & Gilbert 2008). Šī pētījuma kontekstā varētu izvirzīt hipotēzi, ka varētu pastāvēt sliksnis, kuru pārsniedzot, seksuālo partneru skaita palielināšana būtiski nepalielina vai nemaina motivāciju nodarboties ar seksu.

Turpmākie pētījumi un ierobežojumi

Lai gūtu padziļinātu izpratni par seksuālo motivāciju nemonogāmās attiecībās, ir nepieciešami turpmāki un plašāki pētījumi, ņemot vērā attiecību daudzveidību. Turpmākajos pētījumos būtu jāiedziļinās nemonogāmo attiecību dinamikas sarežģītībā, aplūkojot katru konkrēto attiecību veidu atsevišķi (piemēram, salīdzinot svingeru un poliadoras attiecības). Turklāt būtu nepieciešams padziļināti izpētīt saikni starp seksuālo motivāciju un seksuālo orientāciju. Vēl viens būtisks turpmāko pētījumu virziens ir padziļināt izpratni par nemonogāmu partneru taksonomiju un izpētīt, kā šīs attiecības ietekmē seksuālā motivācija. Piemēram, indivīdiem, kas iesaistās seksuālās darbības ar seksuālo pakalpojumu sniedzējiem, var būt atšķirīga seksuālā motivācija salīdzinājumā ar personām, kas piedalās seksā trijātā kā kopīgā pāra pieredzē, pat ja abi ir līdzīgā attiecību veidā.

Turklāt ir svarīgi izpētīt seksuālo motivāciju ne tikai tajās nemonogāmajās populācijās, kurās ir tikai daži seksuālie partneri, bet arī tajās, kurās ir vairāki seksuālie partneri. Varētu pieņemt, ka seksuālā motivācija var atšķirties atkarībā no tā, vai seksuālā aktivitāte ir individuāla pieredze ārpus pāra, vai tā ir diādiska pieredze ar citu partneri, iesaistīšanās ar dažiem vai pat vairākiem partneriem. Iepriekšējos pētījumos ir aplūkoti šīs hipotēzes aspekti saistībā ar seksuālo iekāri, piemēram, Markas un Laslo (Mark & Lasslo, 2018) modelis, kurā seksuālā iekāre iedalīta trīs dimensijās: individuālā, starppersonu un sociālā. Šī sistēma ir daudzsološa turpmākajiem pētījumiem par seksuālo motivāciju. Seksuālā iekāre, kas atspoguļo iekšējo vēlmi pēc seksuālās aktivitātes, ir cieši saistīta ar seksuālo motivāciju, ietverot seksuālās uzvedības virzītājspēkus. Markas un Laslo modelis (2018) var efektīvi virzīt seksuālās motivācijas izpēti, visaptveroši ņemot vērā individuālos, starppersonu un sociālos faktorus. Turklāt vēl vienu ilustratīvu piemēru piedāvā modelis “DiadICS” (Dyadic Interactions Affecting Dyadic Sexual Desire, Prekatsounaki et al., 2022), kas pēta, kā diādiskās darbības ietekmē seksuālo iekāri, un to var izmantot seksuālās motivācijas pētījumos nemonogāmas dinamikas kontekstā.

Šajā pētījumā ir uzsvērtas trīs no jauna ieviesto jautājumu nozīme, kas ir saskaņoti ar pētījuma mērķiem. Tomēr ir iespējams, ka pastāv arī citi seksuālās aktivitātes motīvi, tādēļ papildu jautājums varētu uzlabot anketas spēju visaptveroši izpētīt seksuālo motivāciju. Pamatojoties uz Busa un kolēģu (2017) izstrādāto partneru maiņas hipotēzi, ir ticams, ka daži indivīdi nodrošinās ar vairāk nekā vienu

partneri kā riska mazināšanas stratēģiju, radot “rezerves” attiecības potenciālam scenārijam, ja pašreizējās partnerattiecības izjuktu. Tāpēc autori iestājas par to, lai seksuālo attiecību iemeslu sarakstā tiktu iekļauts papildu punkts. Šo jautājumu varētu formulēt šādi: “Es nodarbojos ar seksu kā rezerves plānu gadījumam, ja manas pašreizējās attiecības izjuktu.” Iespējams, ka ir vēl citi neatklāti iemesli, kas mudina iesaistīties seksuālās attiecībās, un turpmākajos pētījumos būtu jāpēta motivācija, kas iepriekšējos pētījumos, iespējams, netika ņemta vērā izlases ierobežojumu dēļ.

Ir nepieciešami papildu pētījumi, lai noskaidrotu, kā personības īpašības, sociālā mijiedarbība, ekonomiskie apstākļi un dažādi attiecību faktori saistās ar indivīdu motivāciju iesaistīties seksuālās attiecībās. Dažādi pētnieki ir ierosinājuši iespējamās saiknes starp reliģiozitāti un seksuālo uzvedību (Ahrold et al., 2011; McFarland et al., 2011), tāpēc turpmākajos pētījumos būtu jāņem vērā mainīgie, kas saistīti ar garīgumu, reliģiskajiem uzskatiem un kultūras attieksmi, lai iegūtu dziļāku izpratni par šo dinamiku.

Ņemot vērā, ka trešajā pētījumā tika pētīta seksuālo pakalpojumu sniedzēju motivācija iesaistīties seksuālās attiecībās, ir būtiski apzināties iespējamību, ka respondenti sniedza sociāli vēlamas atbildes. Stigma, kas saistīta ar viņu profesiju, var mudināt seksuālo pakalpojumu sniedzējus savu motivāciju pasniegt sociāli pieņemamā veidā, iespējams, mainot atbildes, lai tās atbilstu uztveramajām sabiedrības normām, kas savukārt var izraisīt patiesās motivācijas izkropļošanu vai nepietiekamu atspoguļojumu. Tāpēc pētījumā atzīta nepieciešamība izpētīt papildu stratēģijas, lai mazinātu tās ietekmi un uzlabotu dalībnieku atbilžu ticamību.

Vēl viens šā pētījuma ierobežojums ir tas, ka aptaujas anketā kā seksuālās motivācijas mērīšanas rādītājs izmantots biežums, kas, iespējams, precīzi neatspoguļo seksuālo motivāciju. Piemēram, ja cilvēki iesaistās seksuālās aktivitātēs partnera spiediena vai gaidu dēļ, biežums var neprecīzi atspoguļot personas motivāciju; patiesībā tas var liecināt par pretējo. Tā vietā kā viens no veidiem, kā risināt šo jautājumu, būtu turpmākajos seksuālās motivācijas pētījumos izpētīt alternatīvus rādītājus, piemēram, seksuālās reakcijas intensitātes mērīšanu, kā ierosināts pētījumā, kurā uzmanība pievērsta seksuālās motivācijas fizioloģiskajiem un neirobioloģiskajiem aspektiem (Ventura-Aquino & Ågmo, 2023).

Atzīstot attiecību konteksta ietekmi uz seksuālo motivāciju, ir būtiski analizēt katru seksuālās motivācijas iemeslu dažādu psiholoģisko teoriju ietvaros. Piemēram, personas, kas izmanto seksu kā līdzekli, lai atriebības nolūkos nodarītu kaitējumu savam partnerim, var pētīt, izmantojot daudzpusīgas pārvarēšanas stilu (Billings & Moos, 1981), diferenciacijas (Bohlander, 1995) vai piesaistes teorijas (Bowlby, 1988) perspektīvas. Līdzīgi, iesaistīšanās seksuālās aktivitātēs kā stresa mazināšanas stratēģija prasa tālāku izpēti saskaņā ar esošajiem psiholoģiskajiem ietvariem, neraugoties uz to, ka pētījumi, kuros aplūkots šis aspekts, ir ierobežoti (Ein-Dor & Hirschberger, 2012).

Turpmākajos pētījumos būtu jāturpina pētīt socioseksualitāti - uzvedības un attieksmes noslieci iesaistīties gadījuma seksā (Penke & Asendorpf, 2008) gan monogāmu, gan nemonogāmu attiecību kontekstā. Ņemot vērā šajā darbā aprakstītā pirmā pētījuma rezultātus, kas atklāja atšķirības ne tikai

motivācijā, bet arī seksuālo attiecību biežumā starp monogāmiem un nemonogāmiem indivīdiem, būtu vērtīgi iegūt empīriskus pierādījumus par to, vai nemonogāms dzīvesveids korelē ar augstāku libido, vai arī indivīdi ar paaugstinātu libido tiecas uz nemonogāmām attiecībām. Pētot libido un seksuālās motivācijas mijiedarbību dažādos attiecību veidos, ir svarīgi ņemt vērā Engela biopsihosociālo modeli (Borrell-Carrió et al., 2004) un katra tā komponenta ietekmi, piemēram, kontrolējot dažādus dzīves vēstures rādītājus (Mini-K, Figueredo et al., 2006; Giosan, 2006), seksuālās nobriešanas laiku (Petersen et al., 1988), uztverto neaizsargātību pret slimībām (Duncan et al., 2009) un attieksmi pret dažādām riska uzvedības formām (Blais & Weber, 2006), kā arī pētot šo rādītāju mijiedarbību dažādu attiecību kontekstā.

Pētījumu zinātniskais ieguldījums

Viena no šī pētījuma stiprajām pusēm ir apjomīgā izlase, kas apkopojā atbildes no ievērojamas un pasaules mērogā daudzveidīgas grupas. Tas ietvēra personas, kuras parasti ir grūti sasniedzamas, piemēram, KNM respondentus, NKNM respondentus un, galvenokārt, seksuālo pakalpojumu sniedzējus. Nemonogāmo personu izlasē bija personas ar svingeru attiecību dinamiku, poliamoras personas, pieaugušie, kuriem ir atvērtas attiecības, un personas, kurām ir slepenas seksuālas attiecības.

Iepriekšējos pētījumos tika pētīts, kā demogrāfiskie rādītāji, piemēram, dzimums, vecums un seksuālā orientācija, ietekmē seksuālo motivāciju. Šis pētījumu kopums izmanto unikālu pieeju, pētot seksuālo motivāciju nemonogāmu attiecību kontekstā. Tas ļauj saskatīt seksuālās motivācijas atšķirības viena indivīda ietvaros atkarībā no konteksta, piemēram, iesaistīšanās ar dažādiem seksuālajiem partneriem.

Izpratne par seksuālo motivāciju palīdz visaptveroši izprast seksuālo interesi un uzvedību. No klīniskā viedokļa tas ir būtiski, lai risinātu tādas problēmas kā seksuālās iekāres neatbilstība un seksuālās intereses traucējumi, veicinot seksuālo labsajūtu (Mercy & Vencill, 2023). Iemeslu kopums, kas motivē nodarboties ar seksu, ir ļoti individuāls, un tas, kas motivē vienu cilvēku, var nemotivēt otru. Var uzskatīt, ka seksuālā motivācija ir atkarīga no konteksta, risinot seksuālās intereses traucējumus - dažiem var trūkt intereses vispārīgi, bet citiem var būt seksuālas grūtības konkrētos apstākļos, piemēram, ar noteiktiem partneriem vai vidē. Šo kontekstuālo nianšu izpēte varētu palīdzēt klīniskajā praksē risināt seksuālās intereses un uzvedības problēmas.

Tāpat dziļāka izpratne par seksuālo motivāciju varētu palīdzēt risināt seksuālās iekāres neatbilstību, kad partneriem ir atšķirīgs seksuālās iekāres līmenis. Izpratne par katra partnera motivāciju nodarboties ar seksu var palīdzēt pielāgot viņu seksuālos scenārijus un radīt visām iesaistītajām pusēm apmierinošu un unikālu seksuālo pieredzi. Visbeidzot, visaptverošākai teorētiskai izpratnei par seksuālo motivāciju ir potenciāls paplašināt terapeitiskās intervences un izstrādāt veselības un izglītības politiku.

Literatūras saraksts

Ahrold, T. K., Farmer, M., Trapnell, P. D., & Meston, C. M. (2011). The relationship among sexual attitudes, sexual fantasy, and religiosity. *Archives of Sexual Behavior*, 40, 619–630. doi: 10.1007/s10508-010-9621-4

Albright, J.M. (2008). Sex in America Online: An Exploration of Sex, Marital Status, and Sexual Identity in Internet Seeking and Its Impacts. *Journal of Sex Research*, 45, 175-186. <https://doi.org/10.1080/00224490801987481>

Amato, P. R., & Previti, D. (2003). People's Reasons for Divorcing: Gender, Social Class, the Life Course, and Adjustment. *Journal of Family Issues*, 24, 602-626. <http://dx.doi.org/10.1177/0192513X03024005002>

Armstrong, H. L., & Reissing, E. D. (2015). Women's motivations to have sex in casual and committed relationships with male and female partners. *Archives of Sexual Behavior*, 44, 921–934. doi: 10.1007/s10508-014-0462-4

Balzarini, R. N., Campbell, L., Kohut, T., Holmes, B. M., Lehmillier, J. J., Harman, J. J., et al. (2017). Perceptions of primary and secondary relationships in polyamory. *PLoS One* 12:e0177841. doi: 10.1371/journal.pone.0177841

Bargh, J.A., McKenna, K.Y. & Fitzsimons, G.M. (2002) Can You See the Real Me? Activation and Expression of the “True Self” on the Internet. *Journal of Social Issues*, 58, 33-48. <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00247>

Barker, M.J. (2005). This is my partner, and this is my... partner's partner: Constructing a polyamorous identity in a monogamous world. *Journal of Constructivist Psychology*, 18, 75 - 88.

Barker, M., & Langdridge, D. (2010). Whatever happened to nonmonogamies? Critical reflections on recent research and theory. *Sexualities*, 13, 748–772. doi: 10.1177/1363460710384645

Berry, M. D., & Barker, M. (2014). Extraordinary interventions for extraordinary clients: existential sex therapy and open non-monogamy. *Sexual and Relationship Therapy*, 29, 21-30. doi: 10.1080/14681994.2013.866642

Billings, A. G.; Moos, R. H. (June 1981). "The role of coping responses and social resources in attenuating the stress of life events". *Journal of Behavioral Medicine*. 4 (2): 139–157. doi:10.1007/BF00844267

Bohlander J. R. (1995). Differentiation of self: an examination of the concept. *Issues in mental health nursing*, 16(2), 165–184. doi: 10.3109/01612849509006932

Borrell-Carrió, F., Suchman, A. L., & Epstein, R. M. (2004). The biopsychosocial model 25 years later: principles, practice, and scientific inquiry. *Annals of family medicine*, 2(6), 576–582. doi: 10.1370/afm.245

Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent–child attachment and healthy human development*. New York, NY: Basic Books.

Brandon, M. (2011). The challenge of monogamy: bringing it out of the closet and into the treatment room. *Sexual and Relationship Therapy*, 26, 271–277. doi: 10.1080/14681994.2011.574114

Bruckert, C., Caouette, A. A., Clamen, J., Gillies, K., Kiselbach, S., Laliberté, E., et al. (2013). *Language matters: Talking about sex work*. Stella, Montreal.

Brewer, D. D., Potterat, J. J., Garrett, S. B., Muth, S. Q., Roberts, J. M., Jr, Kasprzyk, D., Montano, D. E., & Darrow, W. W. (2000). Prostitution and the sex discrepancy in reported number of sexual partners. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 97(22), 12385–12388. <https://doi.org/10.1073/pnas.210392097>

Burleigh, T. J., Rubel, A. N., & Meegan, D. V. (2017). Wanting ‘the whole loaf’: zero-sum thinking about love is associated with prejudice against consensual nonmonogamists. *Psychology & Sexuality*, 8, 24–40. doi: 10.1080/19419899.2016.1269020

Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100, 204–232. doi: 10.1037/0033-295X.100.2.204

Buss, D. M., Goetz, C., Duntley, J. D., Asao, K., & Conroy-Beam, D. (2017). The mate switching hypothesis. *Personality and Individual Differences*, 104, 143–149. doi: 10.1016/j.paid.2016.07.022

Cox, D.W., Fleckenstein, J.R. & Sims-Cox, L.R. Comparing the Self-Reported Health, Happiness, and Marital Happiness of a Multinational Sample of Consensually Non-Monogamous Adults with Those of the U.S. General Population: Additional Comparisons by Gender, Number of Sexual Partners, Frequency of Sex, and Marital Status. *Archives of Sexual Behavior*, 50, 1287–1309 (2021). doi: 10.1007/s10508-021-01973-2

Cherlin, A. J. (2009). *The Marriage-Go-Round: the State of Marriage and the Family in America Today*. New York, NY: Alfred A. Knopf.

Conley, T. D., Ziegler, A., Moors, A. C., Matsick, J. L., & Valentine, B. (2013). A Critical Examination of Popular Assumptions About the Benefits and Outcomes of Monogamous Relationships. *Personality and Social Psychology Review*, 17(2), 124-141. doi: 10.1177/1088868312467087

Daker-White, Gavin & Donovan, Jenny. (2002). Sexual satisfaction, quality of life and the transaction of intimacy in hospital patients’ accounts of their (hetero)sexual relationships. *Sociology of Health & Illness*. 24 89 - 113. doi: 10.1111/1467-9566.00005.

Ein-Dor, T., & Hirschberger, G. (2012). Sexual healing: Daily diary evidence that sex relieves stress for men and women in satisfying relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 29(1), 126-139. doi: 10.1177/0265407511431185

Emmers-Sommer, T. M., Warber, K., and Halford, J. (2010). Reasons for (non) engagement in infidelity. *Marriage & Family Review*, 46, 420-444. doi: 10.1080/01494929.2010.528707.

Eurostat (2015). Marriage and Birth Statistics – New Ways of Living Together in the EU. Available online at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Marriage_and_birth_statistics_-_new_ways_of_living_together_in_the_EU (accessed January 2, 2019)

Fairbrother, N., Hart, T. A., & Fairbrother, M. (2019). Open Relationship Prevalence, Characteristics, and Correlates in a Nationally Representative Sample of Canadian Adults. *Journal of sex research*, 56(6), 695–704. doi: [10.1080/00224499.2019.1580667](https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1580667)

Falardeau, É., (2019) Camming and erotic capital: The pornographic as an expression of neoliberalism, I confess! Constructing the sexual self in the internet age, accessed on Dec 30, 2022 Available at: https://www.academia.edu/49862307/Camming_and_Erotic_Capital_The_Pornographic_as_an_Expression_of_Neoliberalism

Ferrer, J. N. (2018). Beyond the non/monogamy system: fluidity, hybridity, and transcendence in intimate relationships. *Psychology and Sexuality*, 9:1400459. doi: 10.1080/19419899.2017.1400459

Fisher, H. E. (2011). “Serial monogamy and clandestine adultery: Evolution and consequences of the dual human reproductive strategy,” in *Applied Evolutionary Psychology*, ed. S. C. Roberts (New York, NY: Oxford University press). doi: 10.1093/acprof:oso/9780199586073.003.0007

Gangestad, S. W., & Simpson, J. A. (2000). The evolution of human mating: trade-offs and strategic pluralism. *The Behavioral and brain sciences*, 23, 573–587. doi: 10.1017/S0140525X0000337X

Greiling, H., & Buss, D. M. (2000). Women’s sexual strategies: The hidden dimension of extra-pair mating. *Personality and Individual Differences*, 28, 929–963. doi: 10.1016/S0191-8869(99)00151-8

Grunt-Mejer, K., & Cambell, C. (2016). Around Consensual Nonmonogamies: Assessing Attitudes Toward Nonexclusive Relationships. *Journal of sex research*, 53, 45–53. doi: 10.1080/00224499.2015.1010193

Harcourt, C., & Donovan, B. (2005). The many faces of sex work. *Sexually transmitted infections*, 81, 201–206. doi: 10.1136/sti.2004.012468

Henderson, A. (2011). “MyFreeCams: At the top after 6 years.” Available at: <http://www.xbiz.com/features/130493/myfreecams-at-the-top-after-6-years>

Jones, A. (2015). Sex work in a digital era. *Sociology Compass*, 9, 558–570. doi: 10.1111/soc4.12282

Jones, A. (2020). *Camming: Money, power, and pleasure in the sex work industry*. New York University Press: New York.

Kahneman, D., Diener, E., & Schwarz, N. (Eds.). (1999). *Well-being: The foundations of hedonic psychology*. Russell Sage Foundation.

Kelberga, A., & Martinsone, B. (2021). Differences in motivation to engage in sexual activity between people in monogamous and non-monogamous committed relationships. *Frontiers in Psychology*, 12:753460. doi: 10.3389/fpsyg.2021.753460

Klesse, C. (2006). Polyamory and its “others”: Contesting the terms of non-monogamy. *Sexualities*, 9, 565–583. doi: 10.1177/1363460706069986

Labriola, K. (2010). *Love in abundance: A counselor's advice on open relationships*. Greenery Press.

Loue, S. (2006). *Sexual Partnering, Sexual Practices, and Health*. Springer.

Mark, K. P., & Lasslo, J. A. (2018). Maintaining Sexual Desire in Long-Term Relationships: A Systematic Review and Conceptual Model. *Journal of Sex Research*. 55 1-19. doi: 10.1080/00224499.2018.1437592

Matsick, J. L., Conley, T. D., Ziegler, A., Moors, A. C., & Rubin, J. D. (2014). Love and sex: polyamorous relationships are perceived more favourably than swinging and open relationships. *Psychology and Sexuality*, 5:4. doi: 10.1080/19419899.2013.832934

McFarland, M. J., Uecker, J. E., & Regnerus, M. D. (2011). The role of religion in shaping sexual frequency and satisfaction: evidence from married and unmarried older adults. *Journal of Sex Research*, 48, 297–308. doi: 10.1080/00224491003739993

McMillan, K., Worth, H., & Rawstorne, P. (2018). Usage of the terms prostitution, sex work, transactional sex, and survival sex: their utility in HIV prevention research. *Archives of sexual behavior*, 47, 1517–1527. doi: 10.1007/s10508-017-1140-0

Mercy, L. F., & Vencill J.A. (2023). *Desire: An Inclusive Guide to Navigating Libido Differences in Relationships*, Beacon Press.

Meston, C., & Buss, D. M. (2007). Why humans have sex. *Archives of sexual behavior*, 36, 477–507. doi: 10.1007/s10508-007-9175-2

Mogilski, J. K., Memering, S. L., Welling, L. L., & Shackelford, T. K. (2017). Monogamy versus Consensual Non-Monogamy: Alternative Approaches to Pursuing a Strategically Pluralistic Mating Strategy. *Archives of sexual behavior*, 46, 407–417. doi: 10.1007/s10508-015-0658-2

Nelson, T. (2013). *Redefining Your Relationship After Infidelity: The New Monogamy*. Oakland, CA: New Harbinger Publications.

Nordgren, A. (2012). Available at: <https://theanarchistlibrary.org/library/andienordgrenthe-short-instructional-manifesto-for-relationship-anarchy> (Accessed June 3, 2022).

- Okabe-Miyamoto, Karynna & Boehm, Julia & Carducci, Bernardo & Nave, Christopher & Mio, Jeffrey & Riggio, Ronald. (2020). *Hedonic Adaptation*. 237-241. doi: 10.1002/9781119547143.ch40.
- Parsons, J. T., Starks, T. J., DuBois, S., Grov, C., & Golub, S. A. (2013). Alternatives to monogamy among gay male couples in a community survey: Implications for mental health and sexual risk. *Archives of sexual behavior*, 42, 303–312. doi: 10.1007/s10508-011-9885-3
- Patella-Rey, P. J. (2021). Cam Modeling: Labor, Intimacy, and Prosumption. *ProQuest Dissertations & Theses Global*. doi: 10.13140/RG.2.2.21571.53282
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(5), 1113–1135. doi: [10.1037/0022-3514.95.5.1113](https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.5.1113)
- Pinkerton, S. D., & Abramson, P. R. (1993). Evaluating the Risks: A Bernoulli Process Model of HIV Infection and Risk Reduction. *Evaluation Review*, 17, 504–528. doi: 10.1177/0193841X9301700503
- Platt, L., Grenfell, P., Meiksin, R., Elmes, J., Sherman, S. G., Sanders, T., et al. (2018). Associations between sex work laws and sex workers' health: a systematic review and meta-analysis of quantitative and qualitative studies. *PLoS Med*, 15:e1002680. doi: 10.1371/journal.pmed.1002680
- Prekatsounaki, S., Gijs, L., & Enzlin, P. (2022). Dyadic Sexual Desire in Romantic Relationships: The Dyadic Interactions Affecting Dyadic Sexual Desire Model. *Archives of sexual behavior*, 51(1), 417–440. doi: [10.1007/s10508-021-02165-8](https://doi.org/10.1007/s10508-021-02165-8)
- Richards, C., & Barker, M. J. (2013). *Sexuality and gender for mental health professionals: a practical guide*. California, CA: SAGE Publications. doi: 10.4135/9781473957817
- Ross, M. W. (2005). Typing, doing, and being: sexuality and the internet. *Journal of Sex Research*, 42, 342–352. doi: 10.1080/00224490509552290
- Rubel, A. N., & Bogaert, A. F. (2015). Consensual Nonmonogamy: Psychological Well-Being and Relationship Quality Correlates. *Journal of Sex Research*, 52, 961–998. doi: 10.1080/00224499.2014.942722
- Rubel, A. N., & Burleigh, T. J. (2020). Counting polyamorists who count: prevalence and definitions of an under-researched form of consensual nonmonogamy. *Sexualities*, 23, 3–27. doi: 10.1177/1363460718779781
- Rubin, J. D., Moors, A. C., Matsick, J. L., Ziegler, A., & Conley, T. D. (2014). On the margins: Considering diversity among consensually non-monogamous relationships. [Special Issue on Polyamory]. *Journal für Psychologie*, 22(1), 19-37.
- Ryan, C., & Jetha, C. (2010). *Sex at Dawn: The Prehistoric Origins of Modern Sexuality*. New York, NY: HarperCollins.

- Sanders, T., Brents, B. G., and Wakefield, C. (2020). *Paying for sex in a digital age: US and UK perspectives*. Routledge, United States.
- Sanders, T., Scoular, J., Campbell, R., Pitcher, J., and Cunningham, S. (2018) Internet sex work: Beyond the gaze. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Schnarre, P., & Adam, A. (2017). Parasocial Romances as Infidelity: Comparing Perceptions of Real-Life, Online, and Parasocial Extradynamic Relationships. *Journal of the Indiana Academy of the Social Sciences*, 20, 82–93.
- Sevilla, J., & Redden, J. P. (2014). Limited Availability Reduces the Rate of Satiation. *Journal of Marketing Research*, 51(2), 205-217. doi: [10.1509/jmr.12.0090](https://doi.org/10.1509/jmr.12.0090)
- Sheff, E., & Hammers, C. (2011). The privilege of perversities: Race, class, and education among polyamorists and kinksters. *Psychology and Sexuality*, 2, 198–223. doi: 10.1080/19419899.2010.537674
- Stanley, S. M., Rhoades, G. K., and Whitton, S. W. (2010). Commitment: functions, formation, and the securing of romantic attachment. *Journal of family theory & review*, 2, 243–257. doi: 10.1111/j.1756-2589.2010.00060.x
- Thompson, A. E., & O’Sullivan, L. F. (2016). Drawing the line: the development of a comprehensive assessment of infidelity judgments. *Journal of Sex Research*, 53, 910–926. doi: 10.1080/00224499.2015.1062840
- Tobore, T. O. (2020). Towards a comprehensive theory of love: the quadruple theory. *Frontiers in Psychology*, 11:862. doi: 10.3389/fpsyg.2020.00862
- Træen, B., & Thuen, F. (2022). Non-consensual and consensual non-monogamy in Norway. *International Journal of Sexual Health*, 34, 65–80. doi: 10.1080/19317611.2021.1947931
- Vandepitte, J., Lyerla, R., Dallabetta, G., Crabbé, F., Alary, M., & Buvé, A. (2006). Estimates of the number of female sex workers in different regions of the world. *Sexually transmitted infections*, 82, iii18–iii25. doi: 10.1136/sti.2006.020081
- Veaux, F., Hardy, J., & Gill, T. (2014). *More than two: A practical guide to ethical polyamory*. Portland, OR, USA: Thorntree Press.
- Ventura-Aquino E and Ågmo A (2023) The elusive concept of sexual motivation: can it be anchored in the nervous system? *Frontiers of Neuroscience*, 17:1285810 doi: 10.3389/fnins.2023.1285810
- Vowels, L. M., Vowels, M. J., and Mark, K. P. (2022). Is infidelity predictable? Using explainable machine learning to identify the Most important predictors of infidelity. *Journal of Sex Research*, 59, 224–237. doi: 10.1080/00224499.2021.1967846
- Vuolajärvi, N. (2022). “Criminalising the sex buyer: experiences from the Nordic region” in LSE women, peace and security policy brief series (policy brief 06/2022) (Theatreland: London

School of Business and Economics). Available at: <https://www.lse.ac.uk/women-peace-security/assets/documents/2022/W922-0152-WPS-Policy-Paper-6-singles.pdf>

Warr, D. J., & Pyett, P. M. (1999). Difficult relations: sex work, love and intimacy. *Sociology of Health and Illness*, 21, 290–309. doi: 10.1111/1467-9566.00157

Wilson, Timothy D., and Daniel T. Gilbert. 2008 Explaining away a model of affective adaptation. *Perspectives on Psychological Science* 3(5): 370-386.

Wood, J. R., Milhausen, R. R., & Jeffrey, N. K. (2014). Why have sex? Reasons for having sex among lesbian, bisexual, queer, and questioning women in romantic relationships. *The Canadian journal of human sexuality*, 23, 75–88. doi: 10.3138/cjhs.2592

Wyverkens, E., Dewitte, M., Deschepper, E., Corneillie, J., Van der Bracht, L., Van Regenmortel, D., et al. (2018). YSEX? A Replication Study in Different Age Groups. *The journal of sexual medicine*, 15, 492–501. doi: 10.1016/j.jsxm.2018.02.012

Zimmerman, K. J. (2012). Clients in Sexually Open Relationships: Considerations for Therapists. *Journal of Feminist Family Therapy*, 24, 272–289. doi: 10.1080/08952833.2012.648143